

Szczegółowe Zasady Oceniania

Przedmiotowe Systemy Oceniania

(PSO)

Podstawa prawna

Ocenianie w Szkole Podstawowej nr 10 odbywa się na zasadach określonych w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2004 r. w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych* oraz zgodnie z zasadami określonymi w standardach egzaminacyjnych.

I Przedmiotowe Systemy Oceniania

1. W szkole istnieją Przedmiotowe Systemy Oceniania (PSO) o ujednoliconych zasadach oceniania.
2. PSO w kl. 1-3 dotyczą zajęć edukacyjnych: kształcenie zintegrowane, religia, j. obcy.
3. PSO w kl. 4-6 dotyczą następujących zajęć edukacyjnych: przyroda, matematyka j. polski, historia, wychowanie patriotyczne i obywatelskie, j.angielski, j.niemiecki, wychowanie fizyczne, plastyka, muzyka, technika, religia.
4. PSO umożliwiają postawienie pełnej diagnozy edukacyjnej, są zgodne ze standardami nauczania, oceniania i programem rozwoju szkoły.
5. PSO mają na celu:
  - a) dostarczenie nauczycielom możliwie precyzyjnej informacji o poziomie osiągnięcia założonych celów kształcenia, szczególnie w zakresie wiedzy i umiejętności uczniów,
  - b) dostarczenie uczniom bieżącej oraz okresowej informacji o czynionych postępach i osiągnięciach.
  - c) wdrażanie uczniów do efektywnej samooceny i samodzielnej pracy,

- d) pobudzenie rozwoju umysłowego ucznia,
- e) dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) bieżącej oraz okresowej informacji o czynionych postępach i osiągnięciach ich dzieci.

II Obszary aktywności ucznia

1. Ocenie podlegają następujące obszary aktywności ucznia:

a) Wypowiedź ustna (kilku lub wielozdaniowa) - na zadany temat oraz np. wypowiedzi w formie opowiadanie, opisu, prezentacja, dialog, recytacja, głos w dyskusji, czytanie tekstów, sprawozdanie z przeczytanej lektury, rekapitulacja itp.

b) Wypowiedź pisemna

- odpowiedź na pytania,

- wykonanie ćwiczeń, zadań,

- samodzielność, umiejętność wykorzystania różnych źródeł wiedzy;

c) Praca w grupach - umiejętność współdziałania;

d) Rozwiązywanie problemów i zadań - logiczne myślenie;

e) Wyciąganie wniosków - dokonywanie analizy i syntezy;

f) Praca projektowa - abstrakcyjność myślenia, zdolności manualne.

h) Zadania praktyczne:

- niewerbalne wytwory pracy, np.: album, słownik, mapa, plakat, prace plastyczne, przekład intersemiotyczny, słuchowisko, film, dziennik, zielnik, itp.

- formy zabawowe: gry dydaktyczne, rebusy, krzyżówki, konkursy, techniki dramowe, gry ruchowe, itp.

- umiejętność posługiwania się: informatorami, atlasem, mapą, planem, instrukcją, tabelą, wykresem, diagramem, przyrządami geometrycznymi, kalkulatorem, kompasem, mikroskopem, komputerem, itp.

- prowadzenie doświadczeń, hodowli, bezpośredniej obserwacji, itp.

- wykonywanie ćwiczeń z zakresu gimnastyki podstawowej, lekkoatletyki, zespołowych form aktywności ruchowej.

Uwaga! Zadanie praktyczne ocenia się uwzględniając wkład pracy ucznia

III Składniki PSO

1. Wymagania edukacyjne, w tym wymagania dotyczące oceny zachowania sformułowane przez nauczycieli wszystkich zajęć edukacyjnych objętych programem nauczania.
2. Kryteria oceny.
3. Metody sprawdzania osiągnięć uczniów, zestaw narzędzi oceniających.
4. System wystawiania oceny bieżącej oraz śródrocznej i rocznej z ocen bieżących.

Ad. 2 KRYTERIA OCEN DLA KL. IV-VI (z uwzględnieniem poziomów wymagań)

CHARAKTERYSTYKA POZIOMÓW WYMAGAŃ (wg B. Niemierki)	KRYTERIA STOPNI SZKOLNYCH
	<p>Niedostateczny - otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nie opanował wymagań koniecznych z przedmiotu nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu, oraz b) nie jest w stanie rozwiązać (wykonać) zadań o niewielkim (elementarnym) stopniu trudności, c) Nie czyta i nie pisze w sposób umożliwiający elementarną komunikację.
<p>Konieczne - wymagania umożliwiające uczniowi korzystanie z nauczania na danym szczeblu systemu szkolnego, świadomy i aktywny udział w zajęciach szkolnych, wymagania zapewniające kontynuację nauki danego przedmiotu na wyższym szczeblu. Są to wiadomości i umiejętności, które uczeń będzie umiał wykorzystać w prostych zadaniach i sytuacjach życia codziennego</p>	<p>Dopuszczający - otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Opanował wymagania konieczne, a braki nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w toku dalszej nauki, oraz b) Rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

<p>Podstawowe -obejmują wiadomości i umiejętności, które są stosunkowo łatwe do opanowania, pewne naukowo, niezbędne w dalszej nauce, bezpośrednio użyteczne w życiu codziennym i ewentualnie w przyszłej pracy zawodowej. Te wymagania są wyznaczone przez główne cele i centralne elementy materiału nauczania.</p>	<p>Dostateczny - otrzymuje uczeń, który:</p> <p>a) opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie na poziomie nieprzekraczającym wymagań minimalnych zawartych w programie, oraz</p> <p>b) rozwiązuje (wykonuje) typowe zadania teoretyczne i praktyczne, o średnim stopniu trudności</p>
<p>Rozszerzone - obejmują wiadomości i umiejętności, które są umiarkowanie trudne do opanowania, są przydatne, ale nie są niezbędne w dalszej nauce, mogą, ale nie muszą być przydatne w życiu. Są to najczęściej treści propedeutyczne w danej klasie.</p>	<p>Dobry - otrzymuje uczeń, który:</p> <p>a) nie opanował w pełni wymagań określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania minimalne zawarte w programie, oraz</p> <p>b) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne</p>
<p>Dopelniające - obejmują dość złożone wiadomości i umiejętności, które są trudne do opanowania, mają charakter problemowy, wymagają twórczego przetworzenia, ale nie wykraczają poza obowiązujący program kształcenia.</p>	<p>Bardzo dobry - otrzymuje uczeń, który:</p> <p>a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zakreślony programem nauczania przedmiotu w danej klasie, oraz</p> <p>b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.</p>

<p>Wykraczające – obejmują wiadomości i umiejętności wyspecjalizowane ponad potrzeby głównego kierunku dalszej nauki szkolnej, rozległe i twórcze, pozwalające rozwiązywać problemy w sposób niekonwencjonalny, wykraczające znacznie ponad przyjęty program nauczania</p>	<p>Celujący - otrzymuje uczeń, który:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia, oraz b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy, lub/i c) osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów na szczeblu wojewódzkim (regionalnym) albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia
---	---

KRYTERIA OCENY W KL. I-III

1. Kryterium oceny opisowej śródrocznej oraz rocznej z zajęć kształcenia zintegrowanego oraz j. obcego, informatyki, religii stanowi tzw. ocena modelowa, rozumiana jako wzorzec osiągnięć uczniów,

Ad. 3 METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1.

- Ustnie sprawdzanie wiadomości i umiejętności uczniów.
- Prace pisemne (dłuższe wypowiedzi ciągłe).
- Posługiwanie się książką (głównie w przedmiotach humanistycznych)•
- Wykonywanie ćwiczeń praktycznych (przede wszystkim w przedmiotach „artystycznych”, informatyce oraz wychowaniu fizycznym.
- Obserwacja uczenia się (praca w grupie).
- Testy pedagogiczne.

Test osiągnięć szkolnych (wg układu odniesienia wyników)

A/ test diagnostyczny - rozumiany jako obiektywna próba polegająca na wykonaniu przez uczniów różnego rodzaju zadań, ćwiczeń itp., w celu rozpoznania stanu ich wiedzy i umiejętności dla opracowania dalszej drogi postępowania;

B/ test sprawdzający - rozumiany jako samodzielna pisemna praca kontrolna uczniów zawierająca treści nauczania dobrane ze względu na wymagania programowe. Wyniki testu mają określić, czy uczniowie spełniają wymagania programowe i w jakim stopniu;

Bl/ test sprawdzający podsumowujący (śródroczny, roczny) -wtedy składa się z większej liczby zadań sprawdzających większy zakres treści;

B2/ test sprawdzający wielopoziomowy - sprawdza stopień opanowania treści objętych programem nauczania, każdej warstwie treści przyporządkowana jest odrębna grupa zadań, jest ustalona norma wymagań dla każdej warstwy (określona liczba zadań, które uczeń musi rozwiązać, by uzyskać odpowiedni stopień), odpowiedni stopień uzyskuje uczeń po zaliczeniu niższych poziomów wymagań.

B3/ krótki test sprawdzający, tzw. kartkówka - rozumiany jako krótka praca pisemna sprawdzająca bieżące wiadomości i umiejętności uczniów, obejmująca jeden zakres tematyczny,

C/ test różnicujący - stosowany do rozróżnienia osiągnięć poszczególnych uczniów lub określonych grup uczniów, punktem wyjścia są aktualne i przewidywane osiągnięcia badanych, a nie wymagania programowe.

D/ zewnętrzny sprawdzian próbny - rozumiany jako przeprowadzony na próbę i przygotowany przez OKE test sprawdzający poziom opanowania wiedzy i umiejętności określonych w standardach wymagań edukacyjnych.

E/ zewnętrzny sprawdzian - rozumiany jako przeprowadzony i przygotowany przez OKE test sprawdzający poziom opanowania wiedzy i umiejętności określonych w standardach wymagań edukacyjnych.

Testy ze względu na zasięg stosowania mogą być :

- testami szerokiego użytku (testy upowszechniane, publikowane),
- testami nauczycielskimi (konstruowanymi przez nauczycieli dla własnych potrzeb i przez nich stosowane).

F/ odpowiedź ustna - rozumiana jako krótsza lub dłuższa ustna reakcja ucznia na pytanie skierowane do niego przez nauczyciela;

G/ indywidualna praca pisemna na lekcji - rozumiana jako samodzielne pisemne rozwiązanie przez ucznia zadania, problemu, odpowiedzi na pytania, opisu itp. podczas zajęć edukacyjnych;

H/ praca długoterminowa (np. projekty, rozprawki, referaty itp.) - rozumiana jako samodzielne rozwiązywanie problemu podanego przez nauczyciela, na wykonanie tej pracy uczeń ma wyraźnie określony czas np. 2 tygodnie, miesiąc itp.;

I/ karta pracy - rozumiana jako wykonanie pisemne przez ucznia zestawu ćwiczeń;

J/ praca domowa - rozumiana jako praca pisemna lub ustna zadana przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu;

K/ praca w grupach - rozumiana jako praca w zespole podczas zajęć edukacyjnych lub zlecona przez nauczyciela jako praca domowa na określony temat;

L/ zeszyt, zeszyt ćwiczeń - rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji oraz odrabiają prace domowe;

Ł/ Wynik konkursów, zawodów, olimpiad.

2. Nauczyciele tego samego przedmiotu odnoszą ocenę do takich samych wymagań edukacyjnych w danym przedmiocie.

3. Nauczyciel ocenia ucznia systematycznie, sprawdzając jego wiedzę i umiejętności z różnych działów i na różnych poziomach aktywności.

4. Ilość prac kontrolnych nauczyciel określa w planie wynikowym.

5. Wyniki testów diagnostycznych oraz sprawdzianu zewnętrznego, w tym sprawdzianu próbnego stanowią jedynie diagnozę wiedzy i umiejętności ucznia, nie są przeliczane na ocenę bieżącą i wpisywane do dziennika.

6. Wyniki testów kontrolnych, w tym krótkich sprawdzianów pisemnych (kartkówki) są przeliczane na oceny bieżące wg następującego kryterium:

a) ocena %

bdb: 90-100

db : 70-89%

dst: 51-69%

dp : 35-50%

b) w przypadku uwzględnienia w teście poziomu wykraczającego wg skali określonej w danym programie nauczania,

c) dopuszcza się w ustalaniu ocen bieżących wartościowanie ocen poprzez stosowanie znaków „ + ”, „-„, wg reguły: dolna granica danego kryterium to ocena ze znakiem „-„, górna granica kryterium to ocena ze znakiem „ + ”, środkowa granica kryterium to ocena pełna,

d) oceny śródroczne i roczne nie mogą być wartościowane.

6. Testy kontrolne:

A/ trwają w przedziale czasowym 45-60 min.; B/ obejmują co najmniej jeden dział programowy

B/ obejmują co najmniej jeden dział programowy;

C/ zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem wraz z informacją o zakresie, celu, formie i kryteriach oceny;

D/ są poprzedzone lekcją powtórzeniową; / zamiar przeprowadzenia pracy klasowej nauczyciel danego przedmiotu odnotowuje w dzienniku lekcyjnym;

E/ zamiar przeprowadzenia pracy klasowej nauczyciel danego przedmiotu odnotowuje w dzienniku lekcyjnym;

F/ wyniki prac klasowych są przeliczane na ocenę bieżącą i wpisywane do dziennika lekcyjnego;

G/ w przypadku otrzymania oceny niedostatecznej przez ucznia piszącego test ma on prawo do poprawy.

H/ w przypadku powtarzającej się dwa razy jednodniowej nieobecności w dniu pracy klasowej nauczyciel ma prawo sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia następnego dnia; dotyczy to również zwolnień z lekcji, na której ma się odbyć praca klasowa (sprawdzian, test) ;

I/ ocenę otrzymaną z poprawy testu kontrolnego wpisuje się do dziennika, używając ukośnika „/” obok stopnia z poprawianej pracy, o ile jest wyższa od poprzedniej;

J/ w ciągu dnia może być przeprowadzona jedna praca kontrolna, a w ciągu tygodnia tylko dwie takie prace.

K/ testy powinny wszechstronnie badać daną umiejętność poprzez różnorodne, znane uczniowi techniki. Uczeń nie może być zaskakiwany formą testowania, z którą nigdy nie spotkał się w fazie ćwiczeń.

5. Krótkie sprawdziany pisemne tzw. kartkówki

A/ nie są zapowiadane;

B/ trwają nie dłużej niż 20 minut;

C/ uczeń ma prawo do poprawy w przypadku otrzymania oceny ndst;

D/ o pisaniu kartkówki przez ucznia w przypadku jego losowej nieobecności lub choroby decyduje nauczyciel;

6. Nie dopuszcza się możliwości sprawdzianu zaliczeniowego na koniec okresu (roku szkolnego);

7. Odpowiedzi ustne

A/ oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę:

- zawartość rzeczową,
- argumentację (wyrażanie sądów, uzasadnienie),
- stosowanie języka przedmiotu,
- sposób prezentacji,
- umiejętność formułowania myśli,

8. Prace długoterminowe

A/ mają jednoznacznie określony przez nauczyciela termin wykonania ;

B/ oceniając prace długoterminowe nauczyciel bierze pod uwagę:

- zrozumienie problemu,
- zaplanowanie rozwiązania, -oryginalność rozwiązania,
- realizację rozwiązania,
- zastosowanie posiadanej wiedzy przedmiotowej,
- sposób prezentacji rozwiązania.

Zeszyt, zeszyt ćwiczeń

9. Zeszyty szkolne:

A) uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy oraz, jeśli obowiązuje - zeszyt ćwiczeń,

uczeń nieobecny na zajęciach ma obowiązek uzupełnienia w/w zeszytów w terminie i na zasadach ustalonych przez nauczyciela

10. Indywidualne prace pisemne na lekcji

- Każdy uczeń ma prawo do oceny za w/w prace.

11. Zewnętrzny sprawdzian, w tym sprawdzian próbny odbywa się na zasadach ustalonych w „Zasadach ocenia klasyfikowania, promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów zewnętrznych”, zawartych w Statucie Szkoły. Termin, forma i czas trwania sprawdzianu są zgodne z ustaleniami OKE oraz Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

12. Uczeń

ma prawo:

a) zgłosić nauczycielowi nieprzygotowanie do lekcji oraz brak pracy domowej. Nie dotyczy to prac kontrolnych, chyba że przyczyną była dłuższa usprawiedliwiona nieobecność ucznia. Limit zgłoszeń - 2 razy w semestrze nieprzygotowanie, dwa razy brak pracy domowej. Dopuszcza się w stosunku do ucznia zwiększenie limitu w przypadku uzasadnionych przyczyn losowych, o czym każdorazowo decyduje nauczyciel przedmiotu

ma obowiązek:

b) zgłosić brak zeszytu, podręcznika. Brak ten nauczyciel odnotowuje wg zasad określonych w PSO. Brak nie jest karany oceną ndst z przedmiotu, lecz uwzględniany w kryteriach oceny zachowania i rozumiany jako stosunek do obowiązku szkolnego.

13. Uczeń nie może otrzymać kilku ocen niedostatecznych na jednej lekcji

14. Za ocenę pracy grupy ponoszą odpowiedzialność w równym stopniu wszyscy członkowie grupy

15. Klasyfikacyjne oceny śródroczne i roczne nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych, ponieważ różna jest ich wartość ciężar gatunkowy) - są średnią ważoną.

- osób obliczania średniej ważonej: polega na traktowaniu poszczególnych ocen jako wielokrotności ocen elementarnych np.:

praca domowa, odpowiedź ustna z **bieżącego materiału** - 1 ocena

kartkówka, odpowiedź ustna z **niewielkiej partii** materiału - 2oceny

praca klasowa z **większej partii materiału** - 3 oceny

Przykład

Uczeń uzyskał w ciągu semestru następujące oceny.

bieżący materiał: 1,3,3,1,5 (x1)

niewielka partia materiału (kartkówki): 4 (x2)

większa partia materiału (praca klasowa): 2 (x3)

średnia ważona ■ $1+3+3+1+5+(4+4)+(2+2+2) = 27:10 = 2,7$

(po zaokrągleniu) - **ocena dostateczna**